

Amazonke.

Kavkaška romanca.

»Smrt vsem moškim! — velim vam še enkrat,
za slovó vam to pravim nocoj,
predno hčerke predrage ve moje
na krvavi otidete boj.

»Amazonka sem stara. Poznam ga,
izza mladih poznam ga jaz let
ta predrzni, lokavi, hinavski
in prekanjeni moški ta svet!

»Gospodarji so moški — mé sužnje!
Oh, podjarmili čisto so nas!
Ves svet v moški vzdihuje oblasti,
tudi dom naš, naš slavni Kavkaz!

»Kdo zakrivil to robstvo je naše?
Nismo krive li ženske samé?
I, zakaj pa prenašamo jarem
tisoč let do današnjega dné?!

»V boj, devojke, za žensko svobodo!
Kadar mine pa leto in dan,
se povrnite k materi svoji . . .
Boj bo sveti že pač dokončan.

»Pa mi pravile boste po vrsti,
kod vas vodil junaški je boj,
in pa koliko moških katera
mi pobila je s svojo rokój . . .

»Ko pa gledam vas, hčerke vé moje,
črn oblak mi nad dušoj visí . . .
Ah, bojim se za vas, res, bojim se . . .
Preveč lepe ste, žal, mi vse tri . . .

»Ne zaljubite mi se v trinoge!
 Oh, ljubezen je moška le past,
 da še v hujšo vas vklenejo sužnost
 in vas vjamejo v svojo oblast . . .

»Zdaj prisezite večno sovraštvo
 in vsem moškim prisezite črt,
 brezobzirno prisezite borbo,
 zatiralcem prisezite smrt!« . . .

Plava mesec po jasnem azurju,
 mimo koč pa Terek šumi.
 In na pragu tam materi svoji
 Amazonke prisegajo tri.

In prisega hči prva, Tamara:
 »Ne povrnem domov se poprej,
 dokler tam na bojiščih krvavih
 ne dobim si podednih trofėj!

»O ti majka, kako jih sovražim
 vse té moške, kako jih črtím!
 Duša moja že žeja po krvi . . .
 Rada, rada na boj odhitím.«

In prisega hči Cira, rotí se:
 »Zdaj izpolni se skoro moj san!
 Predno leto preteče, poslednji
 bode moški premagan, zaklan!

»To jih bomo podile, lovile
 té bradate, brezsrčne stvarí!
 O, to bomo po gorah, dolinah
 me prelivale moško tam kri!«

In prisega ji hči Samdzimara:
 »Kaj besede! Dejanje veljá!
 Bodeš videla, zlata ti majka,
 kaj vse hčerka najmlajša ti zna!

»Predno leto se enkrat zasuče,
ti boš čudesa čula o nas!
Za svobodo boj krasni, boj sveti!
Veselim se te davno že jaz! . .«

In poljubile mater so staro
Amazonke na usta vse tri.
In odišle so z loki in meči
v boj krvavi sred tihe noči . .

Samo mesec na sinjem azurju
spremljevalec pogumnih je dev;
samo Terek šumi jim pozdrave
in pa bojni svoj peva jim spev.

A na pragu posedala starka
dan na dan je, gledaje tja v svet,
če po cesti tam beli prihaja
že odkod pač nje troje deklet.

Pomladil se je mesec dvanajstkrat,
tička bela v aúl priletí.
Ni to tička, to pismo je drobno,
ki ga pisala prva je hči:

»Majka draga!« — ji piše Tamara —
»dokončala sem z moškimi boj!
In zadeta sem, ranjena v srce;
ranil, ah, me sovražnik je moj.

»Lep mladenič je, raven ko palma.
Ti ne veš, kak on rad me imá!
Jaz ga ljubim z vsem srcem gorečim . .
O, kak srečna sva tukaj obá!«

Oddahnila si komaj je starka —
tička druga pred prag priletí.
Ni to tička, to pismo je belo,
ki pošilja ga druga ji hči.

»Majka zlata!« — ji piše hči Cira —
 »odložila sem ostri svoj meč!
 Odložila sem tul in lok prožni;
 ne preganjam jaz moških nič več.

»Krasne brke ima ti moj ženin,
 ognjevitih oči ima par . . .
 Strastno ljubim ga. Jutri pa stopim
 ž njim k poroki pred sveti oltár!«

Oddahnila si komaj je starka —
 tička tretja v aúl¹⁾ priletí.
 Ni to tička, to pismo je belo,
 ki pošilja ga tretja ji hči.

Piše hči Samdzimara: »O matil!
 V srcu mojem ugasnil je črt!
 A odkar živim z ljubljencem svojim,
 svet bojišče ni — rajski je vrt!

»Šla bi sama ti praviti o sreči,
 ki mi cvete zdaj takraj planin.
 Ne utegnem, žal! . . Zibati moram . . .
 Lep ko angelček ti je moj sin!«

»»Izdajalke!«« — zavpila je starka —
 »»Amazonke premotil je vrag!««
 Onemela je, vsa pobledela
 pa se zgrudila mrtva na prag.

A. Aškerc.

¹⁾ = vas.

